

Demografia

Manažérske zhrnutie

Sledovanie počtu obyvateľov sa javí ako jeden z jednoduchých úloh, ale nie je tomu tak. Mesto už dávno neponúka služby len svojim obyvateľom, ale aj obyvateľom dochádzajúcim do mesta (napr. za prácou a službami). Je preto dôležité si uvedomiť, že spolupráca mesta a okolia je pre rozvoj kľúčová.

Z dát vyplýva, že v súčasnosti dochádza ku rýchlejšiemu rastu počtu obyvateľov najmä v okolí mesta Košice. Je teda badať suburbanizáciu, mesto má však stále významné postavenie aj pre migrujúcich obyvateľov do okolia. Prognóza počtu obyvateľov do roku 2040 potvrdzuje trend rastu počtu obyvateľov práve v okolí Košíc.

Priemerný vek v meste Košice je 42,39 roka, pričom celkovo na Slovensku je to o niečo menej, a to 41,29 roka. V okrese Košice – okolie je to 37, 74 roka. Najdôležitejšou informáciou a taktiež alarmujúcim výstupom analýzy je rýchle starnutie obyvateľov Košíc, čo dokazuje aj samotný index starnutia. Kým v roku 2010 pripadalo na 100 obyvateľov mladších ako 15 rokov 82 osôb v poproduktívnom veku, tak v roku 2020 to už je približne 128 osôb. Čo reflektuje aj vývoj prirodzeného prírastku

Vývoj prirodzeného prírastku vo všetkých okresoch Košíc klesá. Najväčší prepád je v okrese Košice IV, kde prirodzený prírastok nadobúda záporné hodnoty.

Vývoj počtu sobášov stagnuje. Nie je zaznamenaný ani drastický nárast, alebo prepád. Rok 2020 je poznačený poklesom kvôli pandémií koronavírusu. Priemerný vek muža pri sobáši je v súčasnosti 36,54 rokov a u ženy 33, 13 rokov. V okrese Košice – okolie sú to o nižšie hodnoty, a to u muža 33,33 roka a u ženy 30, 87 roka.

Počet rozvodov v okresoch Košíc mierne rastie. Priemerný vek muža pri rozvode je muža je 45, 3 roka a u ženy je to 42, 6 roka v meste Košice. V okrese Košice – okolie je priemerný vek muža pri rozvode je 43, 4 roka a u ženy 40, 5 roka.

Migrácia obyvateľov v rámci Slovenska (domáca migrácia) je vyššia pre obyvateľov vidieka ako mesta, naopak viac obyvateľov z miest odchádza do zahraničia. V rámci Košíc štyri mestské časti (sídliisko Ťahanovce, sídlisko KVP, Luník IX a sídlisko Dargovských hrdinov) zaznamenávajú od roku 2013 negatívne migračné saldo. Mestská časť Krásna zaznamenáva od roku 2013 najvyššie pozitívne migračné saldo.

Odliv ľudí zo Slovenska je možné sledovať na základe dát z centrálného registra poistencov. Celkovo sa trend odlivu ľudí na Slovensku zmierňuje. Skôr je evidentný odliv mladých ľudí za štúdium. Naznačujú to aj štatistiky, a to pokles absolventov zo slovenských štátnym občianstvom o 39 %.

Úvod

Cieľom analytickej časti zaoberajúcej sa demografiou obyvateľov Košíc a jeho okolia je analyzovať vývoj a štruktúru počtu obyvateľov. Princiálnou otázkou pre každé mesto je aký je skutočný počet obyvateľov mesta. Služby totiž v meste nevyužívajú len obyvatelia s trvalým pobytom, ale aj obyvatelia dochádzajúci za prácou s okolia mesta. Takýmto spôsobom čelia mesta veľkému náporu obyvateľov, ktorých potreby potrebujú naplniť. Mesto, teda už dávno prekračuje svoje „hranice“ a prepojenosť a spolupráca okolitých obcí je dôležitou rozvojovú stratégiou pre rozvoj miest, ale hlavne skvalitňovanie služieb pre samotných obyvateľov.

Druhou dôležitou informáciou je štruktúra obyvateľov. Štruktúra obyvateľov totiž do veľkej miery predurčuje, na ktoré verejné služby bude v budúcnosti kladený dôraz. V súčasnosti je takýmto príkladom aj aktuálne alarmujúce čísla vekovej štruktúry obyvateľov, a to starnutie obyvateľstva. Pre mesto Košice je teda zrejme potreba zamerať sa na systematizáciu, rozširovanie a skvalitňovanie zdravotnej a sociálnej starostlivosti v meste.

Tretou dôležitou informáciou je migrácia obyvateľov, a to jednak domáca a zahraničná. S región východného Slovenska zápasí s tzv. odlivom mozgov, čo je závažným problémom pre budúci vývoj a atraktivitu mesta aj z ekonomického hľadiska. Tento odliv je badať najmä na odlive slovenský študentov (vysokoškolských ale aj stredoškolských) za štúdiom.

Poznanie počtu obyvateľov a hlavne štruktúry obyvateľov teda môže napomôcť aj lepšiemu riadeniu a plánovaniu budúceho rozvoja územia. Na to, aby mesto poznalo počty svojich obyvateľov je potrebná dlhodobá práca s dátami, ich zber a vyhodnocovanie.

Územné členenie

Mesto Košice

Územie mesta Košice sa člení na 22 mestských častí s vlastnou miestnou samosprávou na úrovni obce a na 4 okresy.

- Košice I: Džungľa, Kavečany, Sever, Sídliisko Ťahanovce, Staré mesto, Ťahanovce
- Košice II: Lorinčík, Luník IX, Myslava, Pereš, Poľov, Sídliisko KVP, Šaca, Západ
- Košice III: Dargovských hrdinov, Košická Nová Ves
- Košice IV: Barca, Juh, Krásna, Nad jazerom, Šebastovce, Vyšné Opátske

Mestská funkčná oblasť Košíc

Funkčnej oblasti mesta Košice (obce zapojené do UMR) je tvorená územím mesta Košice ako jadrovým mestom a týmito navzájom katastrálne susediacimi obcami (40 obcí) : Baška, Belža, Beniakovce, Bočiar, Budimír, Bukovec, Čaňa, Družstevná pri Hornáde, Geča, Gyňov, Haniska, Hrašovík, Hýľov, Chrastné, Kokšov-Bakša, Kostol'any nad Hornádom, Košická Belá, Košická Polianka, Košické Olšany, Malá Ida, Milhošť, Nižná Hutka, Nižná Myšľa, Nižný Klátov, Ploské, Rozhanovce, Sady nad Torysou, Seňa, Skároš, Sokol', Sokol'any, Trebejov, Trstené pri Hornáde, Vajkovce, Valalíky, Veľká Ida, Vyšná Hutka, Vyšná Myšľa, Vyšný Klátov, Zlatá Idka, Ždaňa.

Obr. 1 Obce zapojené do tvorby integrovanej územnej stratégie (UMR)

Vývoj počtu obyvateľov

Nasledujúca tabuľka znázorňuje vývoj počtu obyvateľov v jednotlivých okresoch (Košice I-IV. a okres Košice – okolie) od roku 2011 až po rok 2020. Najväčší nárast obyvateľov zaznamenal okres Košice – okolie, a to nárast o 11 473 obyvateľov. Naopak záporné hodnoty (pokles počtu obyvateľov) zaznamenali okres Košice I (- 1 061) a Košice III (- 1 389).

Tab. 1 Vývoj počtu obyvateľov v okresoch

Okres	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Košice I	68545	68477	68220	68122	67842	67737	67950	67908	67542	67484
Košice II	82629	82831	82761	82662	82479	82417	82225	82255	82296	82279
Košice III	30076	30004	29778	29592	29414	29226	28979	28860	28810	28687
Košice IV	59266	59376	59405	59421	59729	59820	59987	60072	60109	60143
Košice - okolie	118695	119973	121187	122248	123377	124578	126001	127365	128955	130132

Zdroj: Štatistický úrad SR

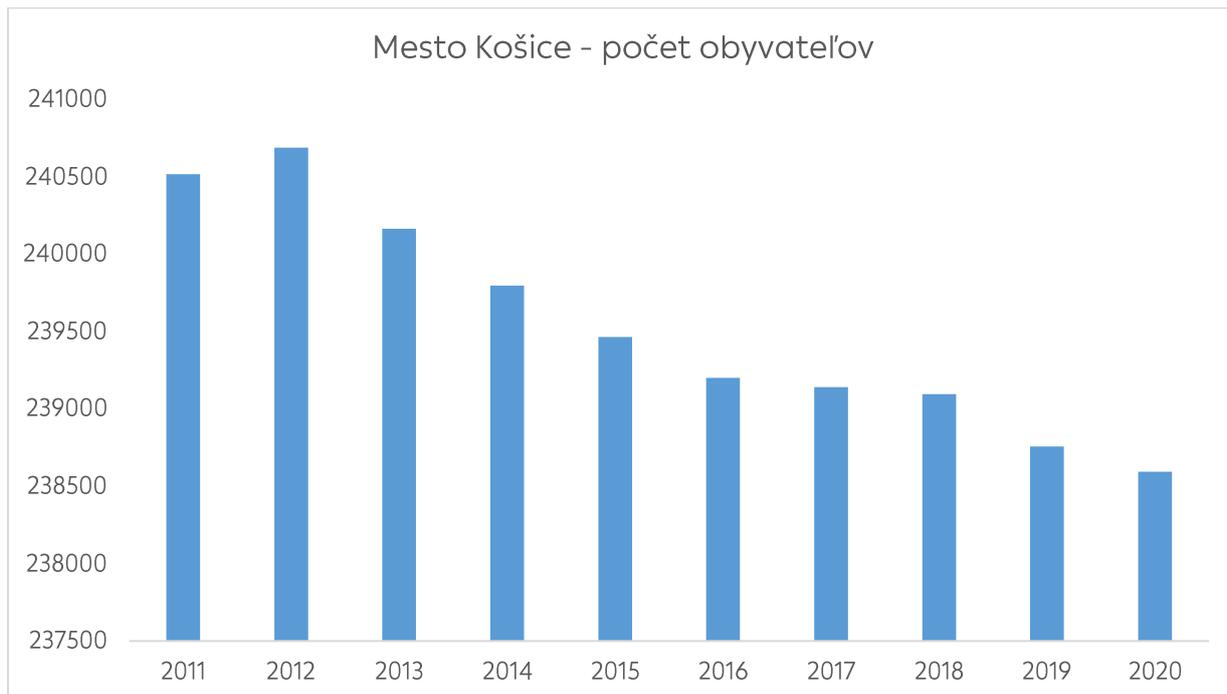
Počet obyvateľov sa v priebehu 10 rokov v Košickom kraji zvýšil na počet 802 092 (2020). V Košickom kraji medziročne rastie počet obyvateľov (2010-2020). Takisto je vývoj počtu obyvateľov v okrese Košice-okolie rastúci, kým v roku 2010 to bolo 116 322 obyvateľov, tak v roku 2020 je to o 14 983 obyvateľov viac (131 305). Pre mesto Košice je taktiež v 10 ročnom intervale počet obyvateľov vyšší, kým v roku 2010 to bolo 233 886 obyvateľov, tak v roku 2020 je to 238 138 obyvateľov. Medziročný vývoj počtu obyvateľov je však od roku 2011 až do súčasnosti negatívny. Čo je badateľné aj na najnižšom 10-ročnom náraste počtu obyvateľov v Košiciach (nárast o 1,82 %), kým v porovnaní s Košice – okolie je to nárast o 12,88 % obyvateľov.

Tab. 2 Medziročný vývoj počtu obyvateľov 2010-2019

Vývoj počtu obyvateľov v	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	Trend
Košice	6 802	-524	-367	-333	-264	-59	-46	-338	-164	-455	pokles
Košice - okolie	3 651	1 214	1 061	1 129	1 201	1 423	1 364	1 590	1 177	1 173	rast
Košický kraj	12 991	1 034	731	809	1 085	1 453	1 114	1 197	1 046	632	rast

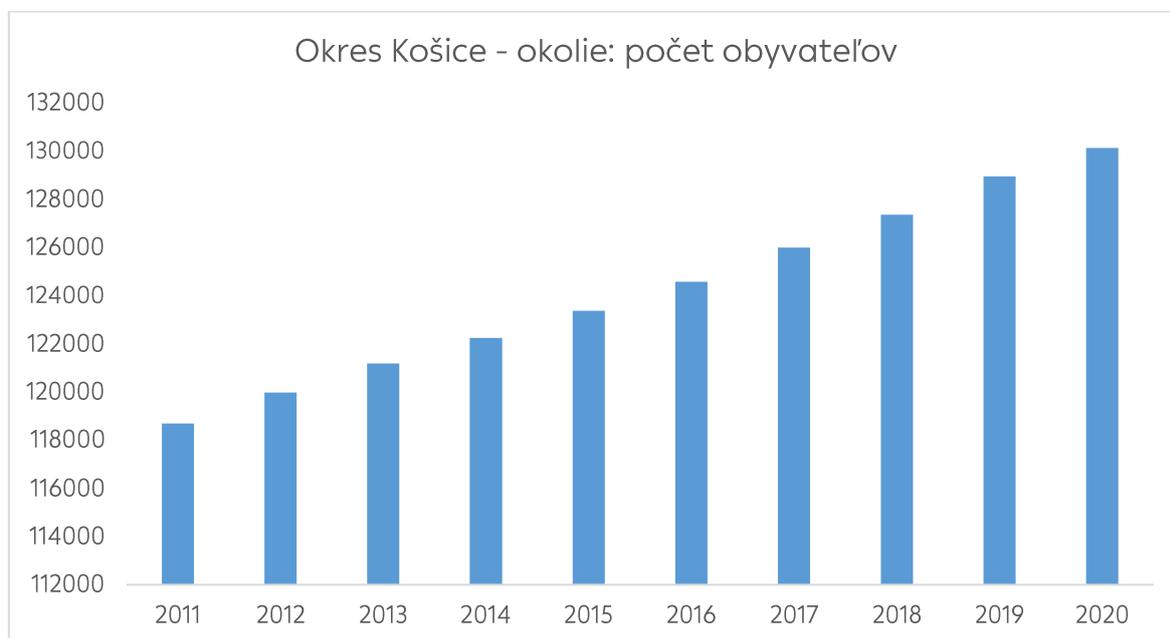
Zdroj: Štatistický úrad, vlastné spracovanie

Vývoj počtu obyvateľov s trvalým bydliskom v meste Košice je na základe údajov štatistického úradu klesajúci (obr. 2)

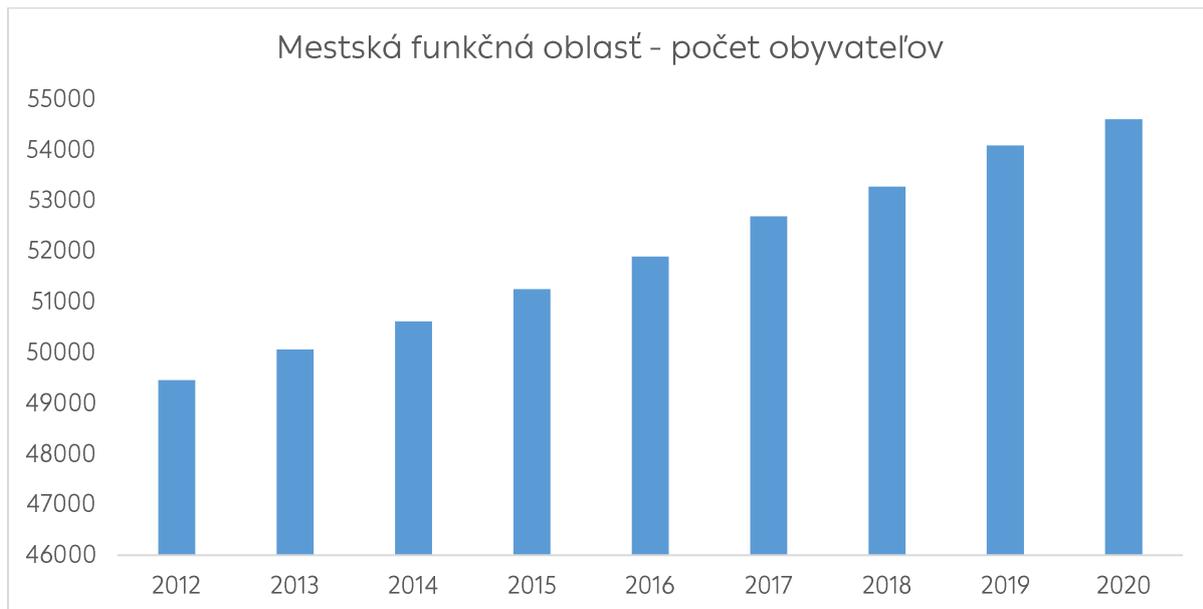
Obr. 2 Vývoj počtu obyvateľov v meste Košice (2011 – 2020)
Zdroj: vlastné spracovanie, Štatistický úrad SR

Počet obyvateľov v okrese Košice – okolie or roku 2011 má rastúci trend. Nárast počtu obyvateľov je od roku 2011 je 11 437 (obr. 3).

Obr. 3 Vývoj počtu obyvateľov v okrese Košice – okolie (2011-2020)
Zdroj: vlastné spracovanie, Štatistický úrad SR

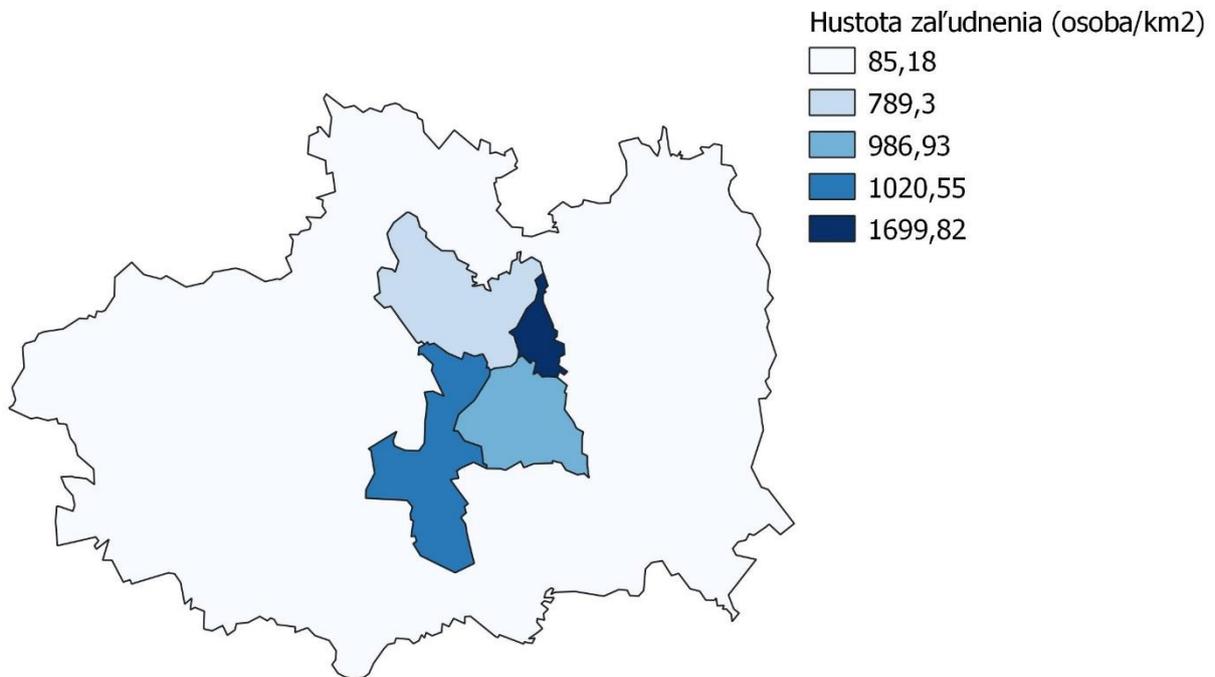
Takisto aj obce, ktoré predstavujú mestskú funkčnú oblasť mesta Košice majú rastúci trend počtu obyvateľov (obr. 4).

Obr. 4 Vývoj počtu obyvateľov v mestskej funkčnej oblasti (2011-2020)
Zdroj: vlastné spracovanie, Štatistický úrad SR

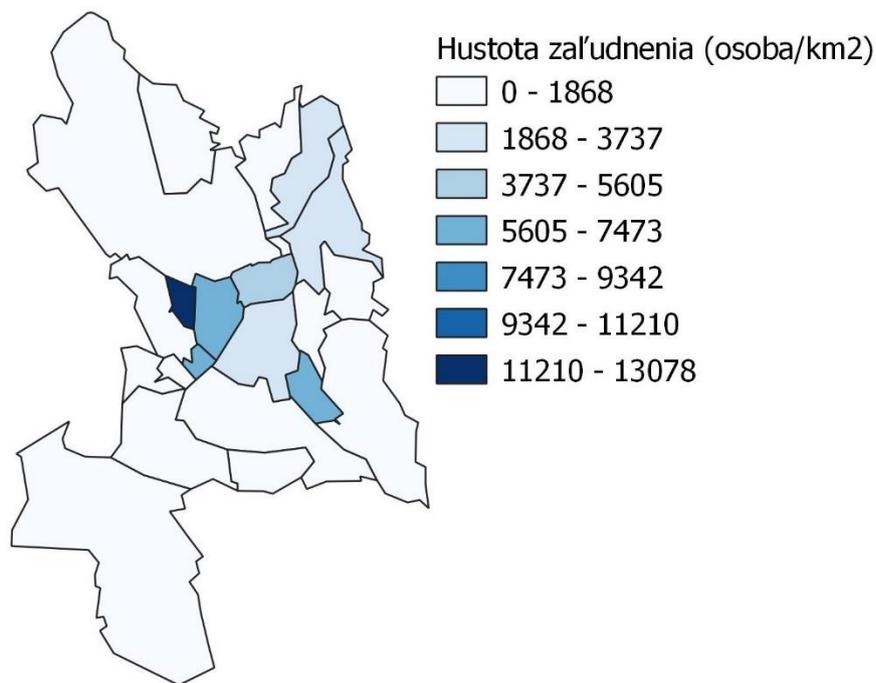
Hustota zaľudnenia

Na nasledujúcich mapách je zobrazená hustota obyvateľov v jednotlivých okresoch a mestských častiach Košíc. Najväčšia hustota zaľudnenia je na nasledujúcom obrázku zobrazená tmavomodrou farbou (obr. 5). Najväčšiu hustotu zaľudnenia má okres Košice III.

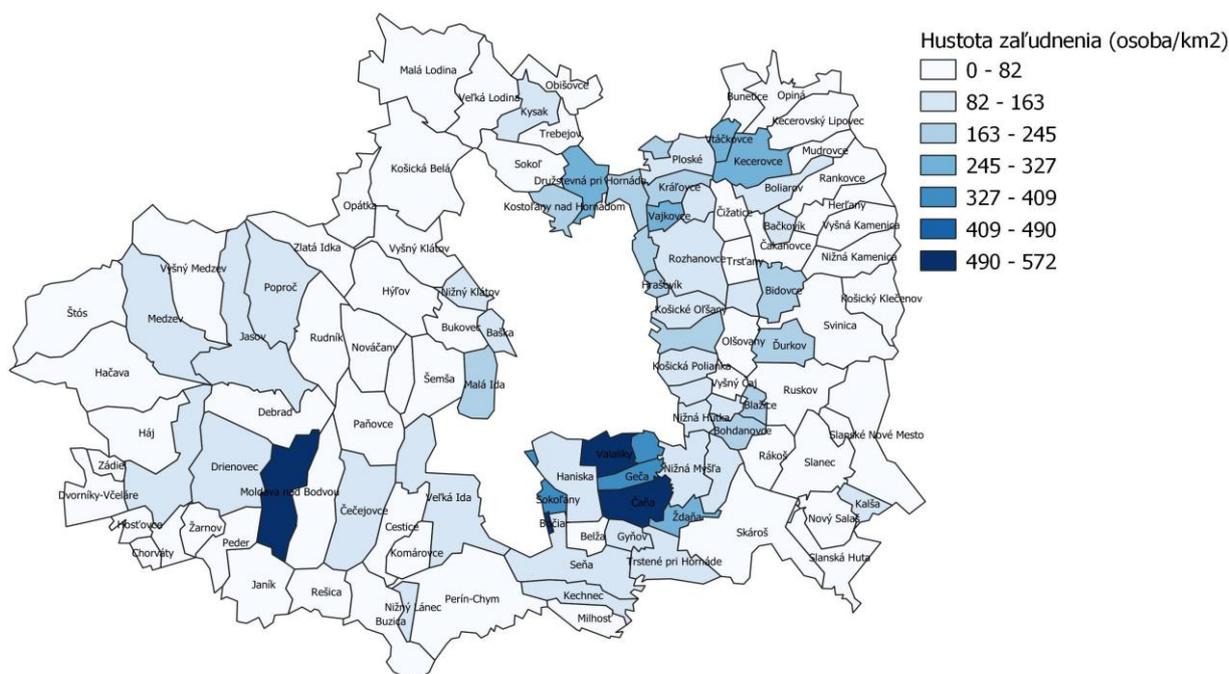
Obr. 5 Hustota zaľudnenia – okresy
Zdroj: vlastné spracovanie, Štatistický úrad SR

Hustota zaľudnenia v jednotlivých mestských častiach je rôzna. Najväčšia hustota zaľudnenia je okolo centra mesta, najzaľudnenejšia mestská časť je sídlisko KVP. Nasledujúca mapa znázorňuje hustotu zaľudnenia v mestských častiach Košíc na základe uvedených intervalov.

Obr. 6 Hustota zaľudnenia v mestských častiach Košíc
Zdroj: vlastné spracovanie, Štatistický úrad SR

Hustota zaľudnenia v okrese Košice – okolie je zobrazená na nasledujúcej mape na základe uvedených intervalov. Najväčšia hustota zaľudnenia je v okolí mesta Košice. Tmavomodrou farbou sú zobrazené oblasti s najvyššou hustotou zaľudnenia v okrese Košice – okolie.

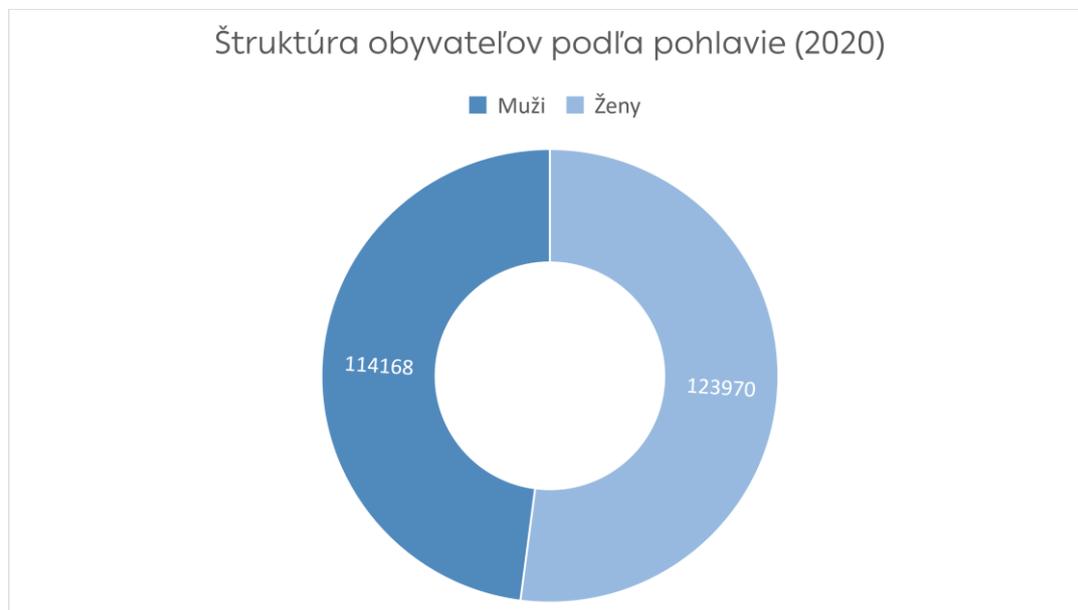

Obr. 7 Hustota zaľudnenia v okrese Košice – okolie
Zdroj: vlastné spracovanie, Štatistický úrad SR

Štruktúra obyvateľov

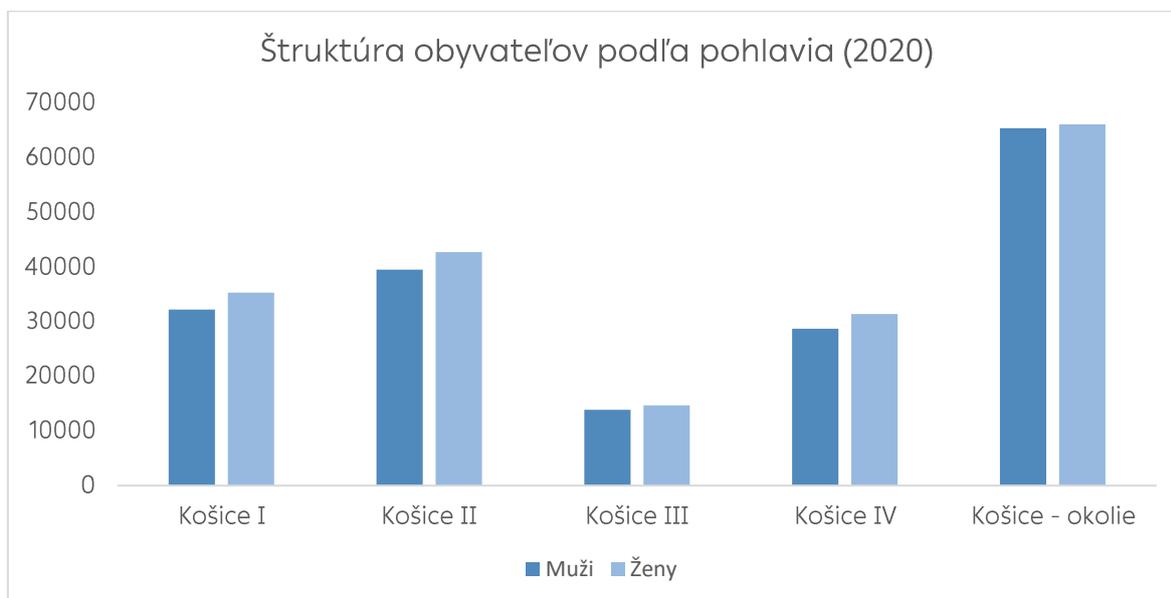
Obyvatelia podľa pohlavia

Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia naznačuje väčší počet žien v meste Košice. Pomer mužov a žien je však pomerne varovaný (obr. 6).

Obr. 8 Štruktúra obyvateľov v meste Košice (2020)
Zdroj: vlastné spracovanie, Štatistický úrad SR

V jednotlivých okresoch je štruktúra obyvateľov podľa pohlavia pomerovo vyrovnaná (obr.7).

Obr. 9 Štruktúra obyvateľov v okresoch (2020)
Zdroj: vlastné spracovanie, Štatistický úrad SR

Obyvatelia podľa národnosti

Štruktúra obyvateľov podľa národnosti v porovnaní medzi rokmi 2010 a 2020 naznačuje najväčší pokles maďarskej národnosti (o 2010) a naopak najväčší nárast rusínskej národnosti. Prehľad štruktúry obyvateľov podľa národnosti v meste Košice v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 3 Obyvatelia podľa národnosti – mesto Košice

Národnosť	2010	2020	Rozdiel
Slovenská	206821	180770	-26051
Maďarská	8809	6799	-2010
Rómska	5419	4726	-693
Rusínska	1276	1563	287
Ukrajinská	1248	1153	-95
Česká	2702	1738	-964
Nemecká	467	707	240
Poľská	201	443	242
Ruská	210	231	21
Židovská	35	55	20
Moravská	143	122	-21
Bulharská	92	101	9
Sliezska	0	1	1
Grécka	96	106	10
Rumunská	37	111	74
Rakúska	15	41	26
Vietnamská	310	462	152
Iná a nezistená	6005	39009	33004

Zdroj: vlastné spracovanie, Štatistický úrad SR

Štruktúra obyvateľov podľa národnosti v okrese Košice – okolie takisto naznačuje najväčší pokles maďarskej národnosti. Naopak najväčší nárast slovenskej národnosti. Prehľad štruktúry obyvateľov podľa národnosti v okrese Košice - okolie v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 4 Obyvatelia podľa národnosti v okrese Košice- okolie

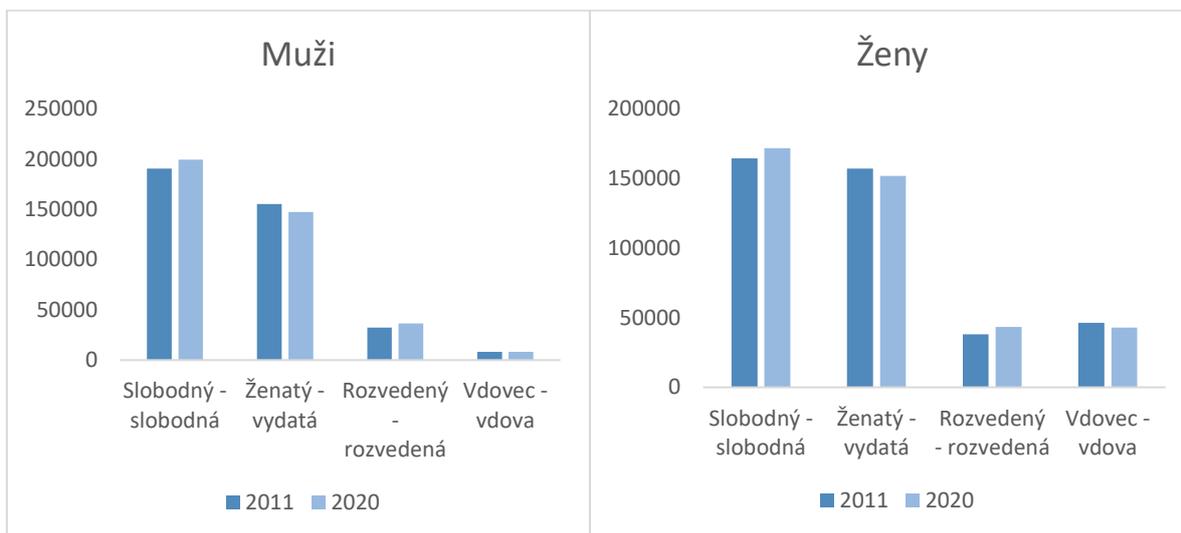
Národnosť	2010	2020	Rozdiel
Slovenská	93817	101381	7564
Maďarská	14037	11260	-2777
Rómska	5557	8809	3252
Rusínska	62	137	75
Ukrajinská	129	169	40
Česká	440	526	86
Nemecká	655	491	-164
Poľská	45	101	56
Ruská	18	27	9
Židovská	1	7	6

Moravská	16	28	12
Bulharská	14	18	4
Grécka	0	4	4
Rumunská	8	19	11
Rakúska	3	15	12
Vietnamská	17	3	-14
Iná a nezistená	1503	8310	6807

Zdroj: vlastné spracovanie, Štatistický úrad SR

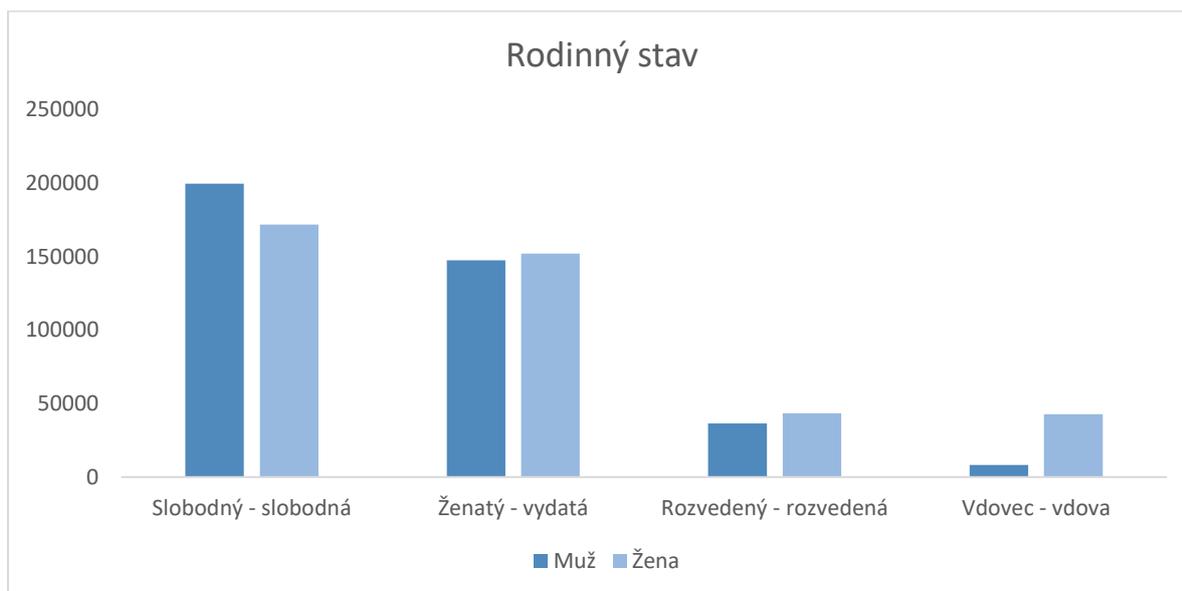
Obyvatelia podľa rodinného stavu

Štruktúra obyvateľov podľa rodinného stavu naznačuje mierny rast slobodných obyvateľov (aj u mužov a žien), čo naznačuje aj pokles počtu ženatých/vydatých obyvateľov. Mierne rastie aj počet rozvedených obyvateľov (aj u mužov a žien). Nasledujúce grafy porovnávajú zmeny v štruktúre rodinného stavu obyvateľov podľa pohlavia v rokoch 2011 a 2020 v Košickom kraji.

Obr. 10 Obyvatelia podľa rodinného stavu v Košickom kraji
Zdroj: vlastné spracovanie, Štatistický úrad SR

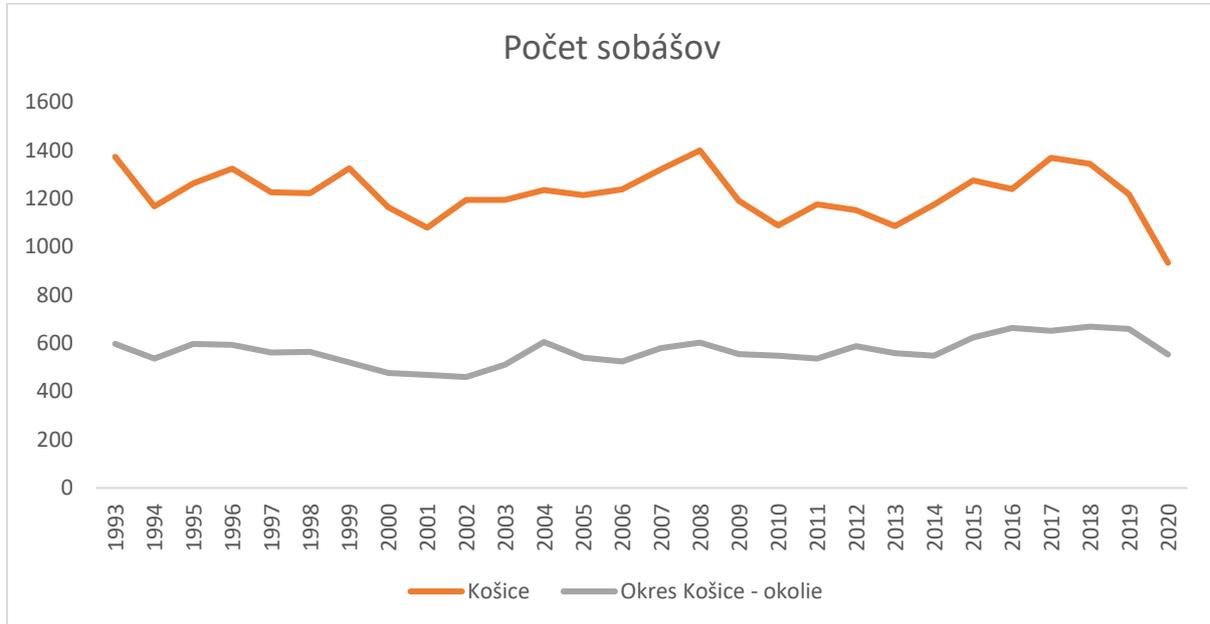
Porovnaním pohlaví podľa rodinného stavu vidíme, že v Košickom kraji je väčší počet slobodných mužov ako žien, ale naopak viac rozvedených žien ako mužov. Nasledujúci graf znázorňuje porovnanie štruktúry rodinného stavu u mužov a žien za rok 2020 v Košickom kraji.

Obr. 11 Rodinný stav podľa pohlavia (2020)
Zdroj: vlastné spracovanie, Štatistický úrad SR

Sobáše

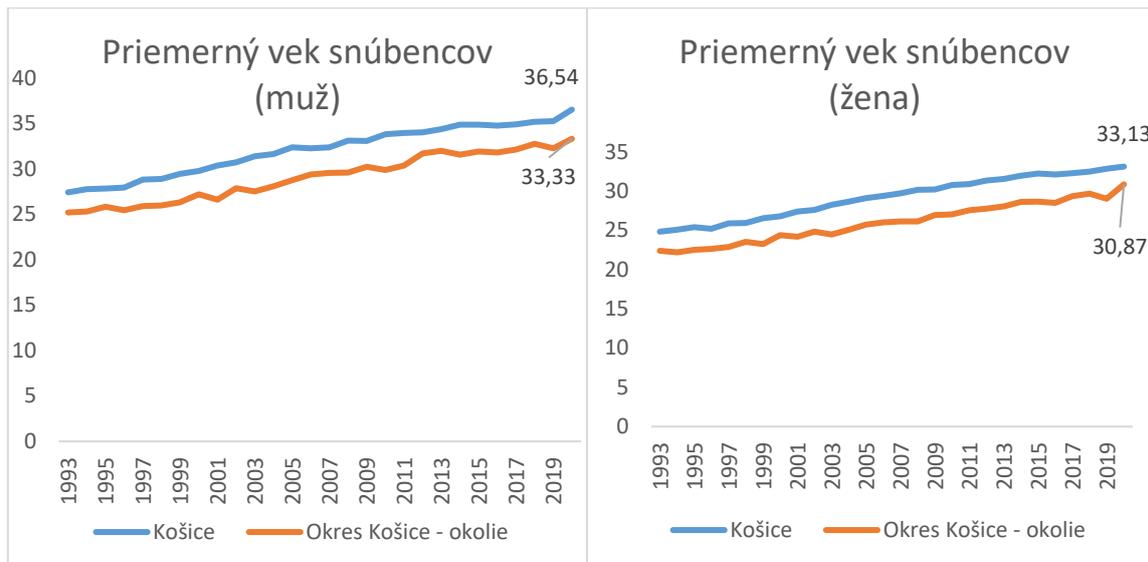
Vývoj počtu sobášov je od roku 1993 rovnakých úrovniach. V dôsledku pandémie je prudký pokles sobášov v roku 2020. Nasledujúci graf znázorňuje vývoj počtu sobášov od roku 1993 do súčasnosti v meste Košice a okrese Košice – okolie.

Obr. 12 Vývoj počtu sobášov
Zdroj: vlastné spracovanie, Štatistický úrad SR

Priemerný vek pri sobáši podľa pohlavia

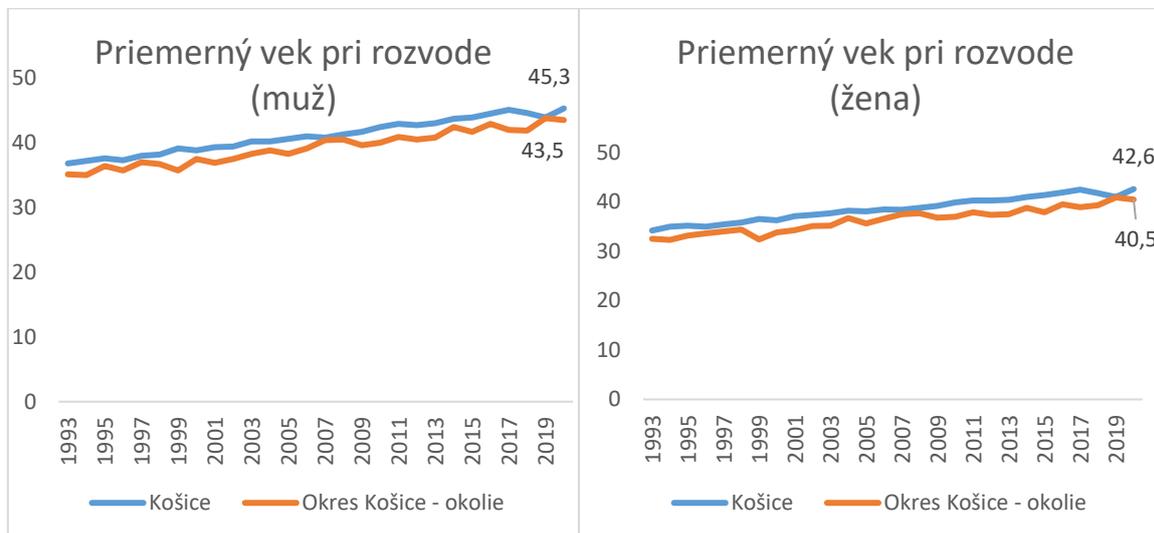
Priemerný vek snúbencov u oboch pohlaví od roku 1993 prudko rastie. Vyšší priemerný vek majú obyvatelia v meste Košice v porovnaní s okresom Košice – okolie. V súčasnosti je priemerný vek pri sobáši u muža 36,54 rokov a u ženy 33, 13 rokov v meste Košice. V okrese Košice to je u muža 33, 33 roka a u ženy 30, 87 roka. Nasledujúce grafy znázorňujú rast priemerného veku snúbencov (muž, žena) za časové obdobie 1993 až 2019.

Obr. 13 Priemerný vek snúbencov
Zdroj: vlastné spracovanie, Štatistický úrad SR

Rozvody

Priemerný vek pri rozvode je v meste Košice o niečo vyšší ako v okrese Košice –okolie. Priemerný vek pri rozvode u muža je 45, 3 roka a u ženy je to 42, 6 roka v meste Košice. V okrese Košice – okolie je priemerný vek pri rozvode u muža 43, 4 roka a u ženy 40, 5 roka. Nasledujúce grafy znázorňujú rast priemerného veku pri rozvode (muž, žena) za časové obdobie 1993 až 2019.

Obr. 14 Priemerný vek pri rozvode
Zdroj: vlastné spracovanie, Štatistický úrad SR

Obyvatelia podľa veku

Priemerný vek obyvateľov

Priemerný vek obyvateľov rastie na celom území Slovenska, čo indikuje starnúce obyvateľstvo. Kým v roku 2010 bol priemerný vek Slovákov 37,73 rokov, tak v roku 2020 to už je 41,26 roka. Tabuľka 2 poukazuje na vývoj priemerného veku obyvateľov v rozmedzí rokov 2010 až 2020 (pre Slovenskú republiku, Košický kraj, Košice a Košice – okolie). Najväčší nárast priemerného veku bol zaznamenaný práve pre mesto Košice, čo priamo kopíruje aj trend v rámci Slovenska, že priemerný vek obyvateľov rastie rýchlejšie práve v mestách ako na vidieku.

Tab. 5 Vývoj priemerného veku obyvateľov 2010–2020

Priemerný vek	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Trend (2020 -2010)
Košice	39,08	39,53	39,88	40,22	40,57	40,9	41,21	41,51	41,83	42,13	42,39	3,31
Košice - okolie	35,9	36,04	36,21	36,45	36,69	36,88	37,05	37,21	37,37	37,57	37,74	1,84
Košický kraj	37,42	37,69	38,94	38,23	38,52	38,57	39,03	39,27	39,53	39,77	39,98	2,56
Slovenská republika	38,73	39,05	39,32	39,6	39,87	40,13	40,37	40,59	40,82	41,06	41,26	2,53

Zdroj: vlastné spracovanie, Štatistický úrad SR

Predproduktívny vek, produktívny vek a poproduktívny vek

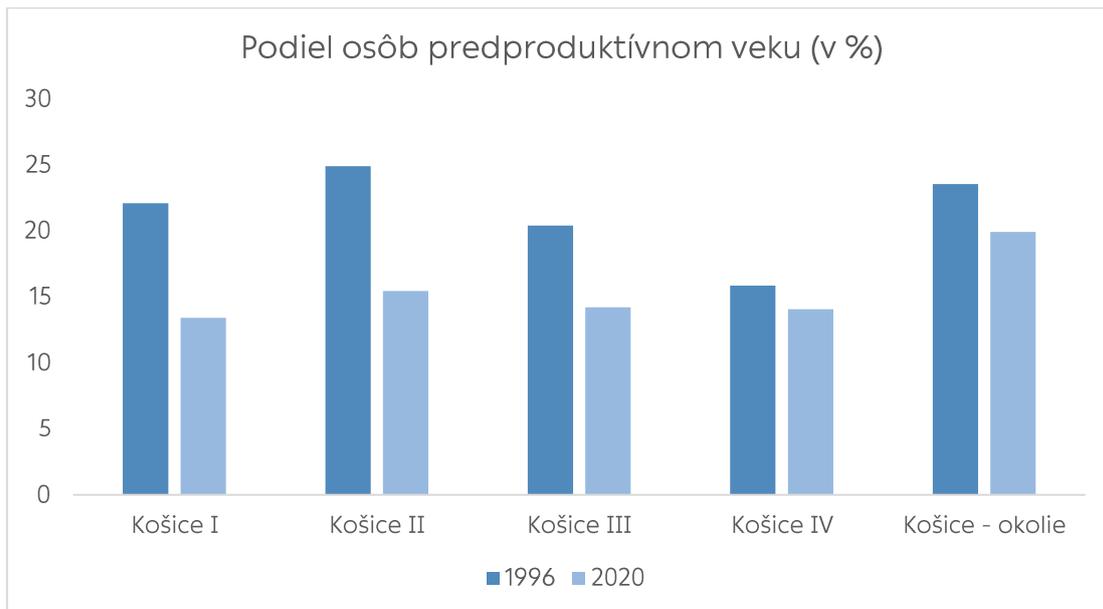
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14) a v produktívnom veku (15-64) klesá, čo naznačuje aj vývoj od roku 2012 do roku 2019. Naopak počet obyvateľov v poproduktívnom veku (65 a viac) rastie, čo sa odzrkadľuje aj v rastúcom priemernom veku obyvateľov, čo je dôkazom už spomínanej starnúcej populácie. Tabuľka 8 zobrazuje vývoj počtu obyvateľstva (v predproduktívnom veku, v produktívnom veku, v poproduktívnom veku, priemerný vek) okresom Košice I až IV v rokoch 2012-2019.

Tab. 6 Vývoj počtu obyvateľov v predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku (2012-2019)

Mesto, okres	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Obyvateľstvo vo veku predproduktívnom (0 - 14)								
Košice	34 925	34 710	34 463	34 277	34 332	34 533	34 422	34 342
Košice I	9 442	9 282	9 107	9 027	9 064	9 120	9 036	9 025
Košice II	12 520	12 525	12 457	12 411	12 387	12 512	12 610	12 695
Košice III	4 268	4 247	4 211	4 151	4 173	4 198	4 171	4 121
Košice IV	8 695	8 656	8 688	8 688	8 708	8 703	8 605	8 501
produktívnom (15 - 64)								
Košice	173 355	171 841	170 223	168 522	166 797	164 814	163 035	161 497
Košice I	49 138	49 025	48 725	48 512	48 416	48 028	47 433	47 101
Košice II	59 572	59 196	58 718	58 316	57 789	57 406	57 026	56 580
Košice III	23 444	23 027	22 604	22 068	21 390	20 639	20 072	19 418
Košice IV	41 201	40 593	40 176	39 626	39 202	38 741	38 504	38 398
poproduktívnom (65+)								
Košice	31 884	33 246	34 778	36 401	38 012	39 748	41 300	42 754
Košice I	9 640	9 815	10 010	10 198	10 470	10 760	11 073	11 358
Košice II	10 669	10 941	11 304	11 690	12 049	12 337	12 660	13 004
Košice III	2 066	2 318	2 599	3 007	3 416	4 023	4 567	5 148
Košice IV	9 509	10 172	10 865	11 506	12 077	12 628	13 000	13 244
Priemerný vek obyvateľstva (roky)								
Košice	39,88	40,22	40,57	40,90	41,21	41,51	41,83	42,13
Košice I	40,12	40,46	40,81	41,13	41,44	41,72	42,09	42,36
Košice II	38,96	39,30	39,69	40,03	40,37	40,65	40,91	41,17
Košice III	38,97	39,49	40,00	40,51	40,88	41,26	41,65	42,09
Košice IV	41,35	41,57	41,79	42,02	42,26	42,58	42,87	43,19

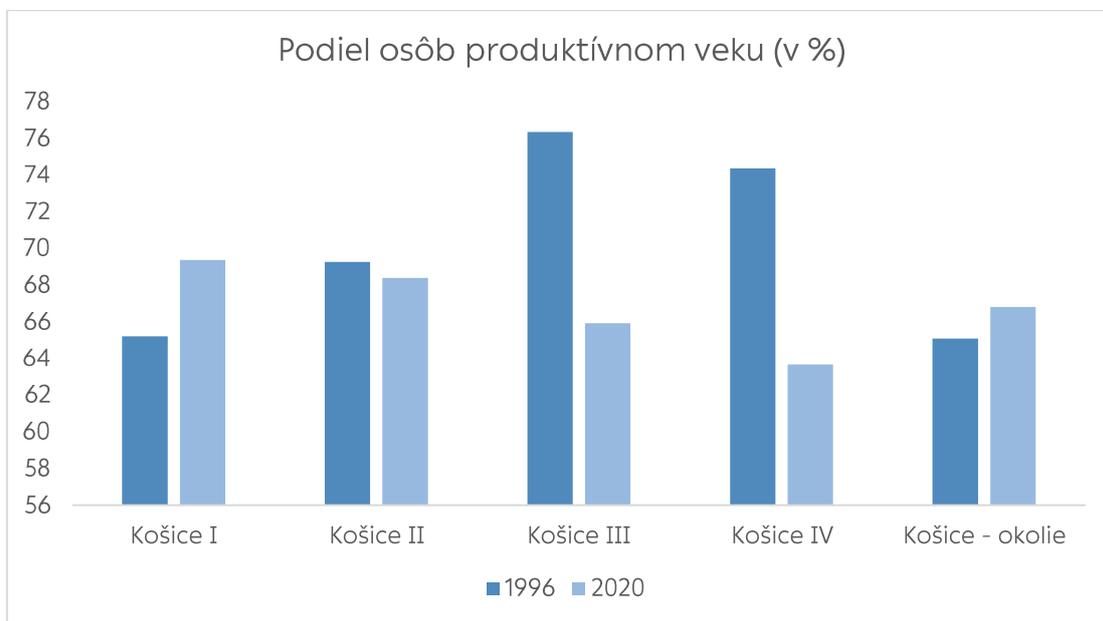
Zdroj: Štatistický úrad SR

Podiel osôb v predproduktívnom veku v každom z okresov klesá, ide o dôsledok rapídneho starnutia obyvateľov. Najväčší pokles osôb predproduktívnom veku je v okrese Košice II, naopak najmenší v okrese Košice IV. Nasledujúci graf znázorňuje podiel osôb v predproduktívnom veku v roku 1993 a 2020 v jednotlivých okresoch Košíc.

Obr. 15 Podiel osôb v predproduktívnom veku v okresoch Košíc
Zdroj: vlastné spracovanie, Štatistický úrad SR

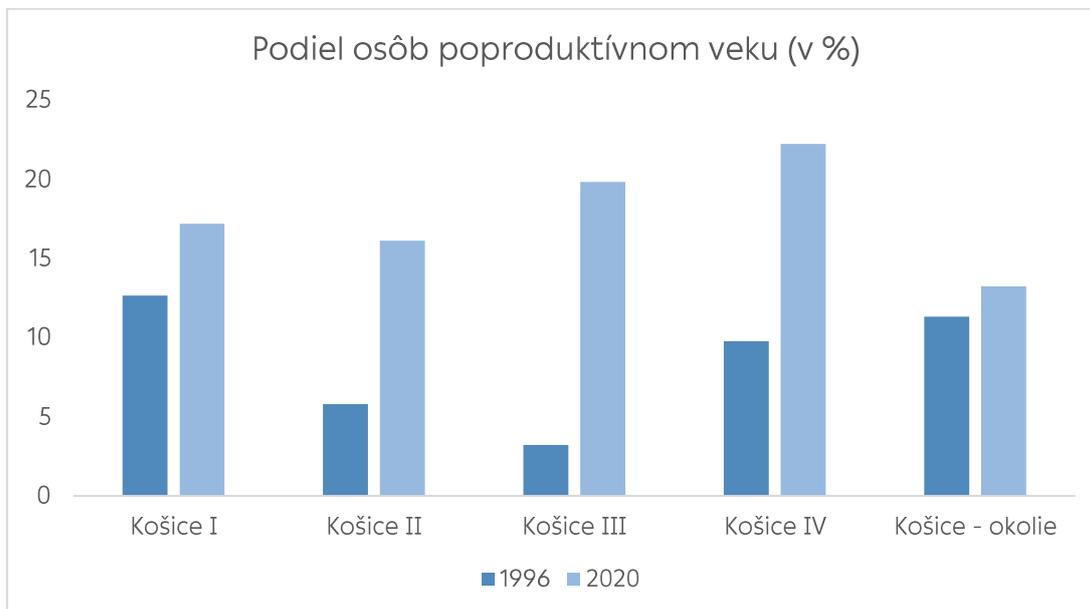
Podiel osôb v produktívnom veku v jednotlivých okresoch je rôzny. V okresoch Košice III a Košice IV, je pokles podielu osôb v produktívnom veku relatívne vysoký. V okresoch Košice I a Košice - okolie je zaznamenaný rast počtu osôb produktívnom veku. Nasledujúci graf znázorňuje podiel osôb v produktívnom veku v roku 1993 a 2020 v jednotlivých okresoch Košíc.

Obr. 16 Podiel osôb produktívnom veku v okresoch Košíc
Zdroj: vlastné spracovanie, Štatistický úrad SR

Podiel osôb b poproduktívnom veku rastie naprieč všetkými okresmi Košíc. Najväčší nárast podielu osôb v poproduktívnom veku v okrese Košice II a Košice IV, naopak

najmenší nárast je v okrese Košice – okolie. Nasledujúci graf znázorňuje podiel osôb v poproduktívnom veku v roku 1993 a 2020 v jednotlivých okresoch Košíc.

Obr. 17 Podiel osôb poproduktívnom veku v okresoch Košíc
Zdroj: vlastné spracovanie, Štatistický úrad SR

Početnosť obyvateľov v jednotlivých vekových skupinách (tabuľka 9) pre mesto Košice poukazuje na to, že najpočetnejšou vekovou skupinou je veková kategória od 40 do 44 rokov.

Tab. 7 Počet obyvateľov Košíc podľa 5-ročných vekových kategórií (rok 2019)

Vekové kategórie	Počet	%
4 roky alebo menej	11537	4,84
Od 5 do 9 rokov	11502	4,82
Od 10 do 14 rokov	11303	4,74
Od 15 do 19 rokov	10810	4,53
Od 20 do 24 rokov	11887	4,98
Od 25 do 29 rokov	15778	6,61
Od 30 do 34 rokov	18421	7,72
Od 35 do 39 rokov	18938	7,94
Od 40 do 44 rokov	20619	8,64
Od 45 do 49 rokov	18634	7,81
Od 50 do 54 rokov	15540	6,51
Od 55 do 59 rokov	15427	6,47
Od 60 do 64 rokov	15443	6,47
Od 65 do 69 rokov	15294	6,41
Od 70 do 74 rokov	11445	4,80
Od 75 do 79 rokov	7817	3,28
Od 80 do 84 rokov	4537	1,90

Od 85 do 89 rokov	2413	1,01
Od 90 do 94 rokov	911	0,38
Od 95 do 99 rokov	243	0,10
Od 100 do 104 rokov	58	0,02
Od 105 do 109 rokov	29	0,01
110 rokov alebo viac	7	0,00
Spolu	238593	

Zdroj: Štatistický úrad SR

Veková štruktúra obyvateľov mestských častí Košíc (príloha B) poukazuje na to, že najstaršie obyvateľstvo sa sústreďuje v mestskej časti Staré mesto, naopak najmladšie obyvateľstvo v mestskej časti Luník IX. Najväčší podiel obyvateľov v produktívnom veku (15-64) sa nachádza v mestskej časti sídlisko Ťahanovce. Tomuto rozloženiu prislúcha aj priemerný vek v jednotlivých mestských častiach.

Starnutie obyvateľstva

Tak ako to naznačuje už rast priemerného veku, populácia na Slovensku starne. Dôležitými ekonomickými ukazovateľmi starnutia populácie sú index starnutia a index ekonomického zaťaženia osôb. Index starnutia vyjadruje počet osôb (vo veku 65 a viac rokov) pripadajúci na 100 osôb vo veku 0-14 rokov. Kým v roku 2010 pripadalo na 100 obyvateľov Košíc mladších ako 15 rokov približne 82 osôb v poproduktívnom veku, tak

v roku 2020 to už je približne 128 osôb. Populácia Košíc teda starne rýchlym tempom. V prípade okresu Košice – okolie sú hodnoty indexu starnutia takisto rastúce. Kým v roku 2010 v okrese Košice – okolie pripadalo na 100 obyvateľov mladších ako 15 rokov 53 osôb v poproduktívnom veku, tak v roku 2020 to už je približne 66 osôb.

Index ekonomického zaťaženia osôb poukazuje na to, koľko osôb v predproduktívnom a poproduktívnom veku pripadá na počet osôb v produktívnom veku. Aj tieto hodnoty výraznejšie rastú práve v mestách, kde sa nachádza najviac osôb v produktívnom veku. V Košiciach v súčasnosti pripadá na 100 obyvateľov v produktívnom veku približne 49 osôb (v predproduktívnom a poproduktívnom veku). Tabuľka 3 a tabuľka 4 poukazuje na vývoj ukazovateľov (index starnutia, index ekonomického zaťaženia, podiel osôb v produktívnom veku, podiel osôb v poproduktívnom veku) v intervale desiatich rokov v meste Košice a okrese Košice-okolie.

Tab. 8 Ukazovatele starnutia populácie Košíc (2010-2020)

Košice	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Index starnutia (v %)	81,97	86,31	91,29	95,78	100,91	106,2	110,72	115,1	119,98	124,49	127,99
Index ekonomického zaťaženia osôb (v %)	36,87	37,66	38,54	39,55	40,68	41,94	43,37	45,07	46,45	47,74	48,85

Podiel osôb v produktívnom veku (v %)	73,06	72,64	72,18	71,66	71,09	70,45	69,75	68,93	68,28	67,69	67,18
Podiel osôb v poproduktívnom veku (v %)	12,13	12,67	13,28	13,86	14,52	15,22	15,9	16,62	17,3	17,92	18,42

Zdroj: Štatistický úrad, vlastné spracovanie

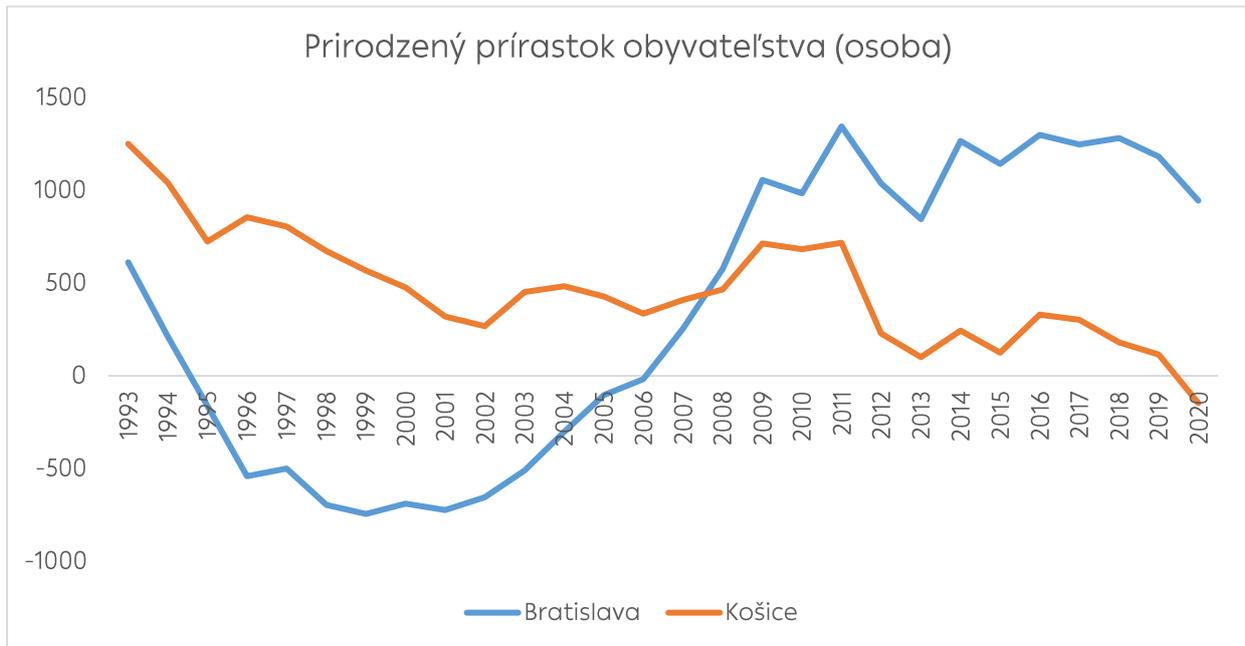
Tab. 9 Ukazovatele starnutia populácie pre okres Košice-okolie (2010-2020)

Košice - okolie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Index starnutia (v %)	52,84	52,22	53,43	55,07	56,75	58,47	59,86	61,35	62,85	64,68	66,38
Index ekonomického zaťaženia osôb (v %)	43,13	44,36	44,6	44,75	44,87	45,33	46,21	47,21	48,31	49,08	49,7
Podiel osôb v produktívnom veku (v %)	69,87	69,27	69,16	69,08	69,03	68,81	68,4	67,93	67,43	67,08	66,8
Podiel osôb v poproduktívnom veku (v %)	10,42	10,54	10,74	10,98	11,21	11,51	11,83	12,19	12,57	12,93	13,24

Zdroj: Štatistický úrad, vlastné spracovanie

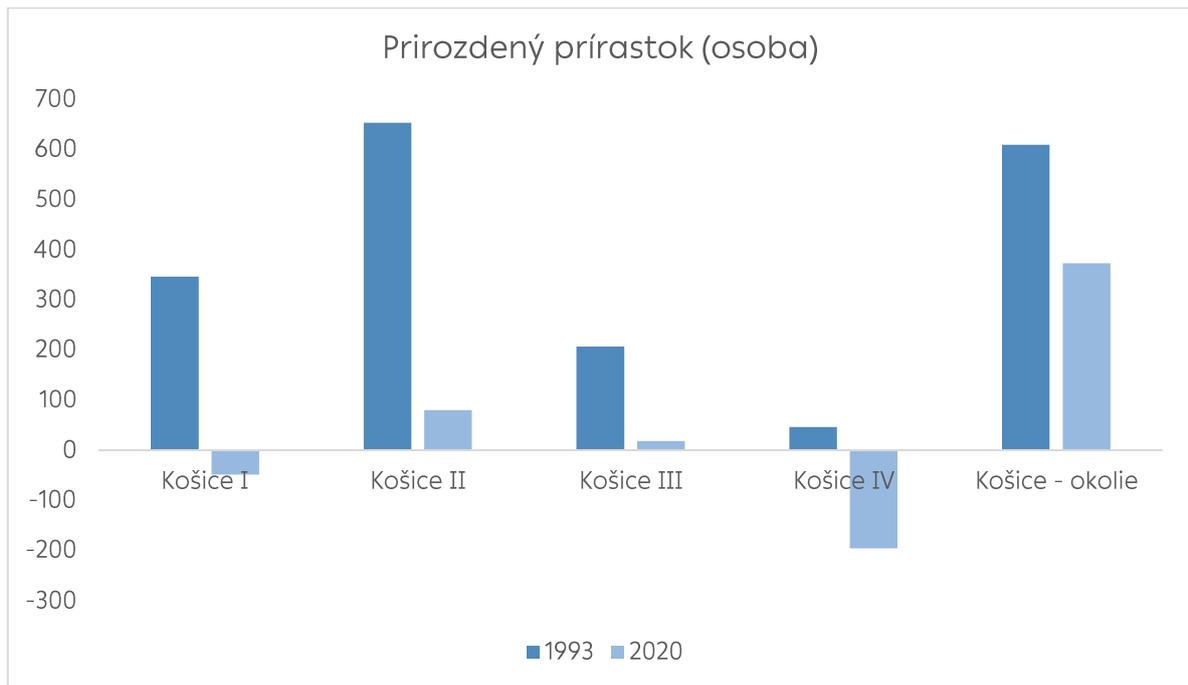
Prirodzený prírastok obyvateľov

Vývoj prirodzeného prírastku obyvateľov v Košiciach (2009-2019) má klesajúcu tendenciu. Najväčší prepád bol zaznamenaný v 2012 a od roku 1995 do roku 2005 boli dosahované záporné hodnoty prirodzeného prírastku. Nasledujúci graf znázorňuje vývoj prirodzeného prírastku obyvateľov v meste Košice s porovnaním s mestom Bratislava.

Obr. 18 Prirodzený prírastok
Zdroj: Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Pokles prirodzeného prírastku je zoznamovaný vo všetkých okresoch Košíc. Najväčší prepád je v okrese Košice IV, kde prirodzený prírastok nadobúda záporné hodnoty. Nasledujúci graf znázorňuje porovnanie prirodzeného prírastku v roku 1993 a 2020 v okresoch Košíc.

Obr. 19 Prírodný prírastok v okresoch Košíc (1993, 2020)
Zdroj: Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Prognóza vývoja počtu obyvateľov

Prognóza vývoja počtu obyvateľov do roku 2040 poukazuje na trend poklesu obyvateľov mesta Košice, avšak na rast obyvateľov v okolí mesta (okres Košice-okolie), čo naznačoval aj vyššie uvedený vývoj počtu obyvateľov od roku 2010 do roku 2020. Prognóza vývoja prirodzeného prírastku obyvateľov (na 1000 obyvateľov) taktiež reflektuje tento trend poklesu v meste Košice, ale naopak nárast pre okres Košice-okolie. Tabuľka 5 poukazuje na prognózu vývoja počtu obyvateľov pre okres Košice I až IV (mesto Košice) a okres Košice-okolie až do roku 2040.

Tab. 10 Prognóza vývoja počtu obyvateľov

Prognóza vývoja počtu obyvateľov	2025	2030	2035	2040	Očakávaný trend
Košice I	65 166	63 369	63 264	62 080	pokles
Košice II	79 939	77 971	76 980	76 887	pokles
Košice III	27 899	27 191	26 650	26 108	pokles
Košice IV	59 614	59 315	58 846	58 350	pokles
Košice okolie	140 402	147 195	153 228	159 479	rast
Prognóza prirodzeného prírastku (úbytku) na 1000 obyvateľov	2025	2030	2035	2040	Očakávaný trend
Košice I	-1,54	-3,27	-4	-3,84	pokles
Košice II	-1,06	-2,64	-3,33	-3,15	pokles
Košice III	-1,95	-2,6	-5,67	-7,77	pokles
Košice IV	-3,85	-4,99	-5,82	-5,46	pokles
Košice okolie	3,74	3,24	2,98	2,97	rast
Prognóza priemerného veku obyvateľstva	2025	2030	2035	2040	Očakávaný trend
Košice I	44,3	46,13	47,99	49,65	rast
Košice II	43,06	44,67	46,24	47,59	rast
Košice III	44,96	47,08	48,84	50,14	rast
Košice IV	45,04	46,45	47,59	48,46	rast
Košice okolie	38,75	39,71	40,56	41,23	rast

Zdroj: Šprocha, Vaňo a Bleha, 2019

Prognózy vývoja starnutia populácie poukazuje na pokračovanie trendu rastu. Nasledujúca tabuľka zobrazuje jednotlivé ukazovatele (podiel osôb v poproduktívnom veku, index starnutia, index ekonomickej závislosti), ktoré pre mesto Košice a Košice-okolie vykazujú rastúcu prognózu až do roku 2040.

Tab. 11 Prognóza starnutia obyvateľov pre rok 2040

Ukazovateľ	Košice I	Košice II	Košice III	Košice IV	Košice okolie	Prognóza vývoja pre rok 2040
Podiel osôb vo veku 65 a viac	30,4	27	27,7	28,6	19,4	rast
Index starnutia	291,8	226,9	263,6	242	105,5	rast
Index ekonomickej závislosti	82,7	77,4	73,3	81,1	78,4	rast

Zdroj: Šprocha, Vaňo a Bleha, 2019

Migrácia obyvateľov

Domáca a zahraničná migrácia

V porovnaní migrácie z mesta a vidieka je silnejšia migrácia z vidieka, čo je pochopiteľná najmä kvôli pracovným príležitostiam, ktoré s na vidieku absentujú. A práve obyvatelia miest sa viac sťahujú do zahraničia. Pri dvoch najväčších mestách (Bratislava, Košice) v rámci mestských častí najviac sťahujú obyvatelia Bratislavy, pričom v Košiciach sú tieto čísla v priemere rovnaké.

Tab. 12 Domáca a zahraničná migrácia obyvateľov (2013-2020)

	Migrácia	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mestá	Miesto bydliska zmenené v rámci SR	18045	19292	19991	20770	20626	20700	21956	18206
	Miesto bydliska zmenené zo/do zahraničia	3477	3604	5151	5318	4957	4649	4506	4157
Vidiek	Miesto bydliska zmenené v rámci SR	26323	29470	27530	29680	29535	30987	29549	28274
	Miesto bydliska zmenené zo/do zahraničia	1672	1753	1846	2368	2231	2604	2510	2618
Bratislava	Miesto bydliska zmenené v rámci SR	5742	6371	6671	7069	7217	7332	8844	6662
	Miesto bydliska zmenené zo/do zahraničia	303	405	1548	1021	1243	754	1233	1122
Košice	Miesto bydliska zmenené v rámci SR	1476	1701	1880	2045	1916	1986	1985	1724
	Miesto bydliska zmenené zo/do zahraničia	317	362	341	433	354	303	386	372

Zdroj: Štatistický úrad SR

Domáca migrácia (sťahovanie) je výraznejšie na západ najmä do Bratislavského kraja. Smerom na východ sa hodnoty migrácie znižujú. Môžeme konštatovať, že táto migrácia môže mať súvis s ekonomickou silou a väčšími pracovnými možnosťami na západe krajiny, a to hlavne v hlavnom meste Slovenska.

Tab. 13 Vývoj počtu prisťahovaných obyvateľov do jednotlivých krajov Slovenska

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Slovenská republika	84563	94039	90831	95836	95132	98414	98677	87853
Bratislavský kraj	7022	7972	8391	8877	8961	9218	10529	8187
Trnavský kraj	3487	3656	3759	3915	4037	4101	4357	3842
Trenčiansky kraj	1663	1959	1890	1924	2029	1911	1993	1898
Nitriansky kraj	2360	2576	2528	2523	2531	2570	2620	2251
Žilinský kraj	1730	1735	1765	1820	1730	1712	1761	1577
Banskobystrický kraj	1526	1831	1717	1862	1825	1882	1782	1629
Prešovský kraj	1684	1789	1652	1906	1714	1954	1891	1735

Košický kraj	1699	1969	1995	2059	1915	2035	2053	1913
--------------	------	------	------	------	------	------	------	------

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tab. 14 Vývoj počtu vystahovaných obyvateľov z jednotlivých krajov Slovenska

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Slovenská republika	84563	94039	90831	95836	95132	98414	98677	87853
Bratislavský kraj	2774	3176	3328	3348	3309	3373	3578	3407
Trnavský kraj	2551	2786	2838	2964	2982	2967	3266	2823
Trenčiansky kraj	2460	2704	2739	2786	2836	2772	2938	2473
Nitriansky kraj	2893	2998	3137	3286	3365	3421	3613	2916
Žilinský kraj	2030	2476	2402	2435	2482	2521	2669	2338
Banskobystrický kraj	2646	2740	2951	3012	3001	3125	3412	2790
Prešovský kraj	3118	3512	3498	3873	3712	4004	4137	3490
Košický kraj	2699	3095	2804	3182	3055	3200	3373	2795

Zdroj: Štatistický úrad SR

Migračné saldo predstavuje rozdiel medzi počtom prisťahovaných a počtom vystahovaných obyvateľov. Migrácia v rámci jednotlivých mestských častí Košíc je zobrazená v tabuľke 17. Od roku 2013 zaznamenávajú štyri mestské časti väčší úbytok ako prírastok obyvateľov, a to sídlisko Ťahanovce, sídlisko KVP, Luník IX a sídlisko Dargovských hrdinov. Najväčšie prírastky obyvateľov naopak zaznamenáva mestská časť Krásna.

Tab. 15 Migračné saldo pre mesto Košice

Okres	Mestská časť	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Košice I	Kavečany	33	9	29	1	22	27	17	29
Košice I	Ťahanovce	26	11	51	3	24	-3	-15	7
Košice I	Sever	95	-20	18	4	213	-79	86	104
Košice I	Staré Mesto	37	65	67	467	32	18	146	133
Košice I	Sídlisko Ťahanovce	-205	-378	-197	-275	-375	-345	-311	-310
Košice I	Džungľa	7	4	-4	-4	14	-1	12	23
Košice II	Lorinčík	43	30	52	18	57	53	40	77
Košice II	Pereš	71	85	73	37	58	73	58	25
Košice II	Myslava	2	58	56	59	72	137	75	61
Košice II	Západ	0	-59	9	-186	-44	-81	-160	-121

Košice II	Šaca	-18	6	13	69	74	44	7	72
Košice II	Poľov	18	12	11	24	5	3	18	3
Košice II	Sídlisko KVP	-359	-433	-440	-400	-350	-398	-264	-353
Košice II	Luník IX	-68	-54	-52	-58	-48	-26	-29	-7
Košice III	Dargovských hrdinov	-338	-334	-275	-359	-240	-246	-244	-243
Košice III	Košická Nová Ves	23	48	-7	3	22	129	74	73
Košice IV	Barca	62	58	64	104	58	95	107	20
Košice IV	Šebastovce	4	26	16	9	1	11	1	12
Košice IV	Krásna	106	105	165	147	165	206	226	173
Košice IV	Nad jazerom	-162	-124	-122	-287	-180	-190	-141	-173
Košice IV	Juh	1	16	-28	171	30	-44	-19	31
Košice IV	Vyšné Opátske	153	292	112	64	41	98	37	56

Zdroj: Štatistický úrad SR

Migračné saldo sa od roku 2013 pre okres Košice – okolie zvyšuje. Najvyššie hodnoty migračného salda boli dosiahnuté v roku 2018. Nasledujúca tabuľka zobrazuje vývoj migračného salda od roku 2013 do súčasnosti pre okres Košice – okolie.

Tab. 16 Migračné saldo pre Košice - okolie

Okres	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Košice - okolie	531	640	704	826	727	890	610	800

Zdroj: Štatistický úrad SR

Nezamestnanosť

Vývoj mieri nezamestnanosti má od roku 2011 v Košiciach klesajúci trend. Kým v roku 2011 to bolo 11,02 %, tak v roku 2019 je to už 4,36 %. Takisto tento klesajúci trend odrazil aj na počte evidovaných uchádzačov, kde klesol napríklad aj počet evidovaných absolventov (2019). Tabuľka 19 zobrazuje vývoj nezamestnanosti na území mesta Košice od roku 2011 do roku 2019.

Tab. 17 Vývoj nezamestnanosti v Košiciach (2011-2019)

Ukazovateľ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Trend
Evidovaní nezamestnaní	12 688	13 153	12 194	11 612	10 315	8 907	6 524	5 472	5 369	pokles
z toho:										
ženy	6 392	6 650	6 203	6 031	5 418	4 635	3 588	3 055	2 914	pokles
absolventi škôl	1 107	1 268	1 062	968	635	503	396	283	262	pokles
osoby so zdravotným postihnutím	373	356	325	373	321	283	186	183	145	pokles
Miera nezamestnanosti vypočítaná z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie (v %)	11,02	11,52	11,51	10,40	9,11	7,79	5,85	4,53	4,36	pokles

Zdroj: Štatistický úrad SR

Nezamestnaní podľa veku a vzdelania

Najväčšiu skupinu nezamestnaných na východnom Slovensku tvorí veková skupina 34-44 rokov (21 100) a za ňou nasleduje veková skupina 25-34 rokov (20 200). V Košickom kraji je veková skupina 34-44 rokov (8 300) a 15-24 rokov (7 300). V roku 2010 najväčší počet nezamestnaných v Košickom kraji tvorila veková skupina 25-34 rokov. Tabuľka 19 zobrazuje vývoj počtu nezamestnaných podľa veku v Košickom kraji za roky 2010-2020.

Najviac evidovaných nezamestnaných v Košickom kraji tvoria obyvatelia so stredným vzdelaním (nižšie stredné, úplné stredné vzdelanie), pričom nezamestnaných je najmenej s vysokoškolským vzdelaním. Tento trend distribúcie nezamestnaných základe vzdelania kopíruje vývoj na Slovensku. Tabuľka 20 zobrazuje vývoj počtu nezamestnaných podľa dosiahnutého vzdelania za roky 2010-2020.

Tab. 18 Nezamestnaní podľa veku v Košickom kraji (v tisícoch)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Spolu	65,8	72,3	73,9	70,0	58,4	48,9	42,3	41,4	38,7	29,7	33,0
15-24	13,1	14,4	13,5	12,7	10,1	7,4	7,9	7,8	7,3	5,6	7,3
25-34	17,9	20,5	21,2	20,5	16,6	14,1	11,6	10,9	9,4	6,3	7,1
35-44	15,6	15,0	16,8	16,4	13,9	11,1	8,3	9,5	8,9	7,6	8,3
45-54	14,5	16,5	14,7	13,0	11,2	10,6	8,8	8,0	8,9	6,6	6,6
55+	4,8	6,0	7,8	7,5	6,8	5,7	5,7	5,3	4,1	3,6	3,7

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tab. 19 Nezamestnaní podľa vzdelania v Košickom kraji (v tisícoch)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Spolu	65,8	72,3	73,9	70,0	58,4	48,9	42,3	41,4	38,7	29,7	33,0
Základné a bez vzdelania	15,5	19,3	16,8	13,2	11,5	10,0	8,2	10,9	14,7	9,3	5,8
Nižšie stredné	25,7	26,0	25,8	22,8	19,7	14,8	13,6	12,3	9,1	7,3	7,5
Úplné stredné	19,8	22,0	24,4	26,6	21,2	18,3	16,8	14,3	12,1	9,7	15,5
Vysokoškolské	4,8	5,0	6,9	7,5	6,1	5,8	3,8	4,0	2,8	3,3	4,1

Zdroj: Štatistický úrad SR

Zamestnanosť

Zamestnanosť v jednotlivých odvetviach hospodárstva sa v priebehu 10-rokov transformovala. Údaje o počte zamestnancov v Košiciach (tabuľka 22) získané pracovníkovou metódou (podniky s 20 a viac zamestnancami) poukazujú na to, že zvyšuje počet pracovníkov v službách, administratívne a najväčší nárast je v počte špecialistov. Špecialisti reprezentujú skupinu zamestnancov v oblastiach ako napríklad veda a technika, špecialisti v oblasti ochrany životného prostredia a podobne (podľa klasifikácie SK-ISCO 08). Najväčší prepád je v počte zamestnancov je v oblasti technikov a odborných pracovníkov. V okrese Košice – okolie je najväčší nárast v počte zamestnancov v oblasti operátorov a montérov strojov a zariadení. Najväčší pokles zamestnancov je taktiež v oblasti technikov a odborných pracovníkov (tabuľka 23).

Tab. 20 Počet zamestnancov v Košiciach (pracovisková metóda)

	2010	2019	Zmena
Spolu	88 861	101 629	12 768
Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci	4 597	5 727	1 130
Špecialisti	16 177	24 004	7 827
Technici a odborní pracovníci	19 543	13 511	-6 032
Administratívni pracovníci	5 170	6 375	1 205
Pracovníci v službách a obchode	8 286	11 798	3 512
Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve	241	196	-45
Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci	10 683	8 746	-1 937
Operátori a montéri strojov a zariadení	13 256	10 430	-2 826
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	5 930	6 219	289
Príslušníci ozbrojených síl	33	22	-11

Neuvedené zamestnanie	4 944	14 598	9 654
-----------------------	-------	--------	-------

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tab. 20 Počet zamestnancov v okrese Košice - okolie (pracovisková metóda)

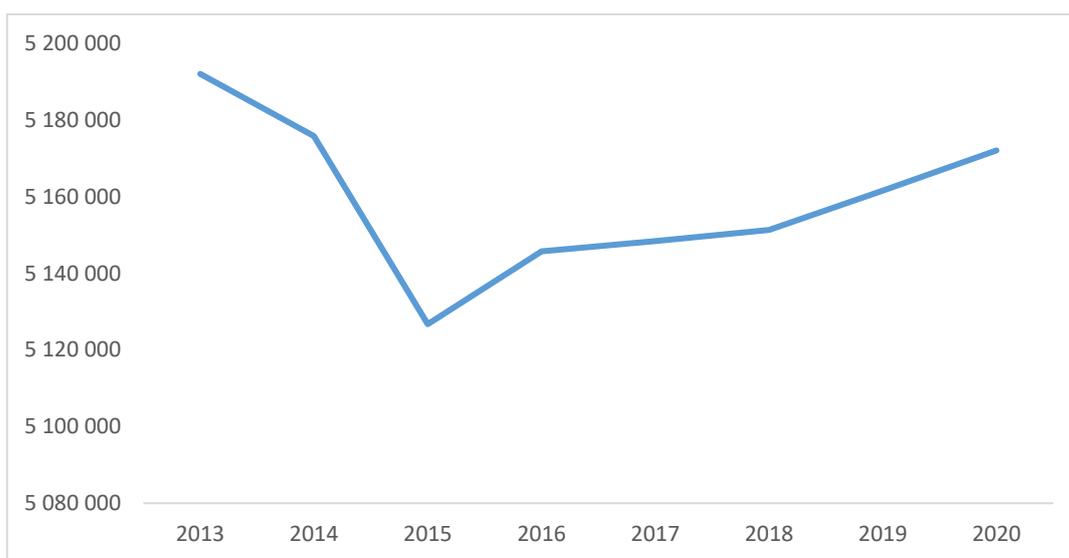
	2010	2019	Zmena
Spolu	13 302	16 212	2910
Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci	626	694	68
Špecialisti	1 936	2 293	357
Technici a odborní pracovníci	2 146	1 798	-348
Administratívni pracovníci	628	949	321
Pracovníci v službách a obchode	1 065	1 196	131
Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve	220	176	-44
Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci	1 277	1 084	-193
Operátori a montéri strojov a zariadení	2 410	3 015	605
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	1 466	1 347	-119
Príslušníci ozbrojených síl	68	57	-11
Neuvedené zamestnanie	1 459	3 601	2142

Zdroj: Štatistický úrad SR

Odliv mladých ľudí

Odliv ľudí zo Slovenska

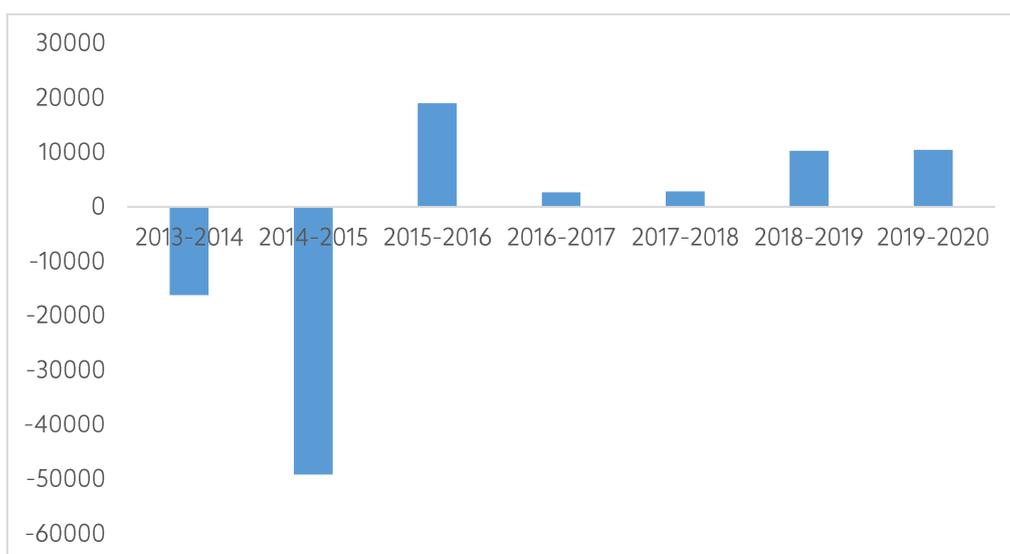
Odliv mozgov zo Slovenska je častou diskutovanou témou, dokazujú to aj dáta centrálného registra poistencov. Najväčší odliv bol zaznamenaný v rozpätí rokov od 2013 do 2015, kde Slovensko opustilo 65 323 obyvateľov. Ešte väčší pokles však bol zaznamenaný v rozpätí rokov 2000 až 2015, kde krajinu opustilo vyše 300 000 obyvateľov (IZA, 2019). Nasledujúce tabuľka (Obr. 4) znázorňuje vývoj počtu registrovaných poistencov na Slovensku od roku 2013 do roku 2020. Celkový trend je od roku 2015 pre Slovenskú republiku rastúci.

Obr. 20 Vývoj počtu poistencov na Slovensku (2013-2020)

Zdroj: UDZS, 2020

Tabuľka (Obr. 5) znázorňuje medziročný nárast/pokles počtu poistencov na Slovensku.

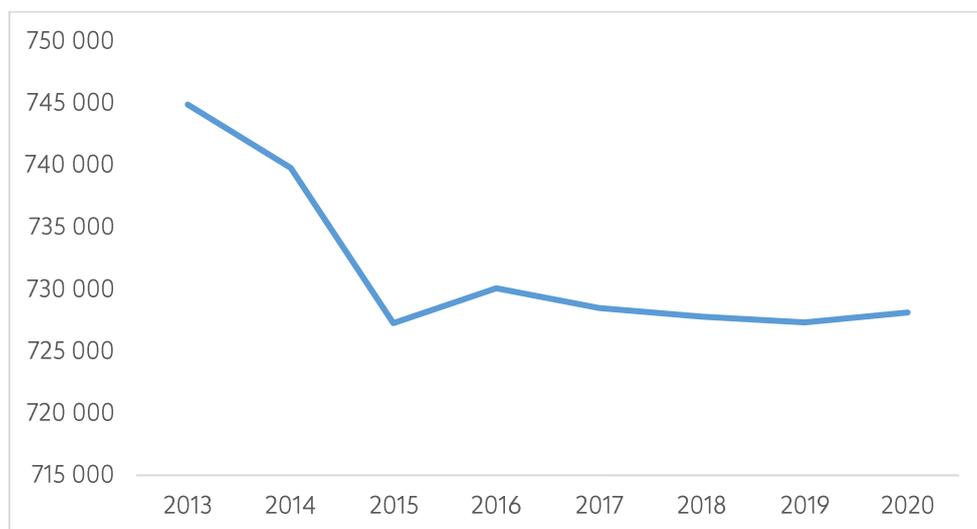
Obr. 21 Medziročný nárast/pokles počtu poistencov na Slovensku (2013-2020)

Zdroj: UDZS, 2020

Odliv mozgov sa najviac dotýka troch skupín obyvateľov. Najväčšiu skupinu obyvateľov tvoria vysokoškooláci, ktorí odchádzajú študovať na zahraničné vysoké školy. Druhou skupinou sú obyvatelia v produktívnom veku. Slovensko patrí medzi popredné krajiny v rastúcom počte odlivu mladých ľudí do zahraničia, čo následne znamená návrat menej ako polovicu študentov (IZA, 2019).

Košický kraj

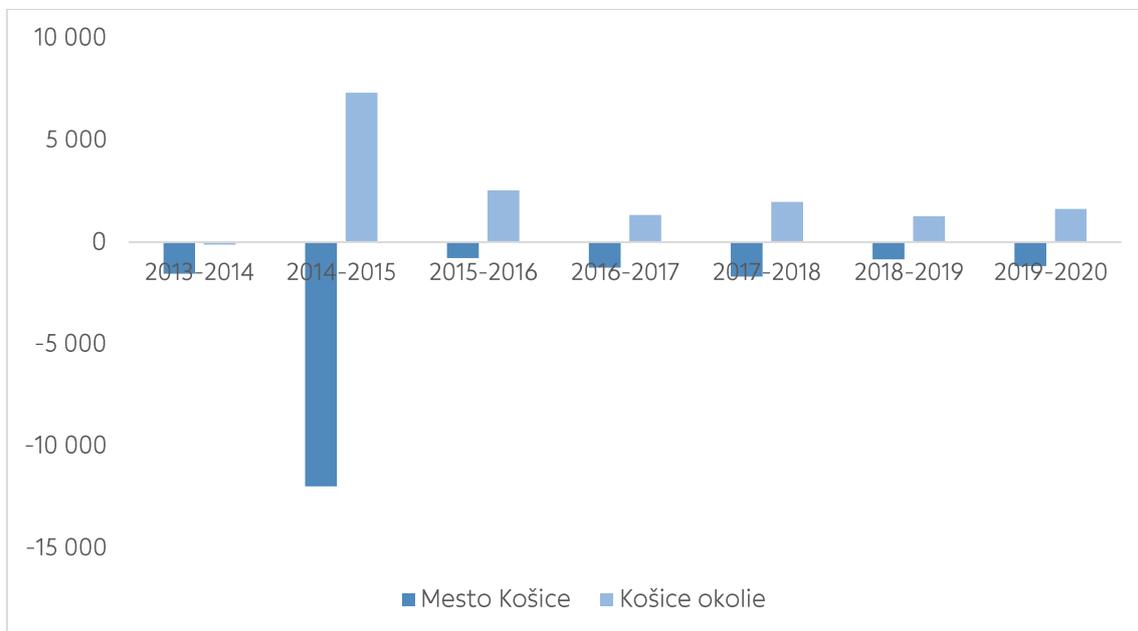
Situácia v jednotlivých krajoch je odlišná. Kým celkové hodnoty odlivu ľudí zo Slovenska majú v súčasnosti skôr klesajúci trend. Kým v roku 2013 bol počet poistencov v Košickom kraji 745 000, tak v roku 2020 je to 728 106 obyvateľov (Obr. 6). Z okresov v Košickom kraji od roku 2013-2020 majú najväčší odliv poistencov mesto Košice (19 257), nasleduje okres Trebišov (4 323) a okres Rožňava (3 389).

Obr. 22 Vývoj počtu poistencov v Košickom kraji
Zdroj: UDZS, 2020

Mesto Košice a okolie

Údaje registra poistencov poukazujú na to, že kým v meste Košice každoročne klesá počet obyvateľov, tak naopak v okrese Košice okolie je tento trend opačný-rastúci. Dôkazom toho je aj postupná migrácia obyvateľov z mesta do okolitých obcí. Najviac viditeľný je tento trend práve medzi rokmi 2014-2015 (Obr. 7).

Obr. 23 nárast/pokles počtu poistencov pre Košice a Košice - okolie
Zdroj: UDZS, 2020

Odliv mladých ľudí

Odliv mladých ľudí je najcitlivejší na počte študentov, ktorí zostanú študovať na Slovensku. Trend vývoja absolventov v Košickom kraji kopíruje situáciu na celom Slovensku. Počet absolventov v Košickom kraji so slovenským štátnym občianstvom klesol na polovicu, kým počet absolventov s iným ako slovenským občianstvom sa strojnásobil (Tab. 24). Odliv mladých ľudí nie je zlým javom, ale je potrebné sa zamyslieť ako zabezpečíme návrat ľudí späť.

Tab. 21 Počet absolventov vysokých škôl v Košickom kraji podľa občianstva

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Absolventi - Iné štátne občianstvo	133	165	213	232	303	445
Absolventi - Slovenské štátne občianstvo	6248	5486	5412	4444	3949	3807

Zdroj: Štatistický úrad SR

Záver a odporúčania

Z uvedených dát a ich analýz je zrejmé, že populácia mesta Košice rýchlo starne. To sa jednak na rastie priemerného veku obyvateľov, ale aj na indexe starnutia. Starnutie sa prejavuje rýchlejšie v meste Košice ako v jeho okolí. Z uvedených dát takisto vyplýva, že počet obyvateľov klesá, pokles však v dátach nie je spôsobený reálnym znižovanom počtu obyvateľov, ale jednak počtom obyvateľov, ktorí v Košiciach žijú, ale nemajú tu trvalý pobyt. Druhým dôvodom je postupná suburbanizácia, a to migrácia obyvateľov do okolitých obcí. Mesto však pre týchto obyvateľov je stále ekonomicky významné, a takisto využívajú aj samotné služby mesta. Takáto migrácia spôsobuje aj značné výpadky pre mesto na daniach. Ďalším dôležitým ukazovateľom je aj prirodzený prírastok obyvateľov, ktorý má klesajúci charakter a značnou mierou teda prispieva ku starnutiu obyvateľstva.

Odliv mladých ľudí alebo aj tzv. talentu je takisto súčasných demografickým fenomén, ktorým je potrebné sa hlbšie zaoberať. Jedným z cieľov do budúcnosti by mala byť práca na atraktivite mesta jednak pre tých, ktorí odišli z mesta, ale aj pre nové generácie obyvateľov.

Na základe analýzy odporúčame sledovať vývoj počtu obyvateľov. Najbližším míľnikom pre mesto Košice a jeho okolie bude sčítanie obyvateľov 2021, ktorého výsledky preukážu aký je naozajstný stav obyvateľstva. Ide o dôležitý údaj pre samotný rozvoj mesta. Samotná štruktúra obyvateľov je veľmi hodnotnou informáciou pre vedenie mesta, ale aj pre primátora a jednotlivých starostov. Ide o dobré vodítko pre rozvoj celého mesta, ale aj jednotlivých mestských častí. Malo by byť v záujme rozvoja mesta sledovať samotnú vekovú štruktúru, ktorá v jednoduchosti napovedá, aké je zväčša zastúpenie obyvateľov v danej lokalite.

Zdroje

Balogová, M. (2019) Dôsledky únikov mozgov na Slovensku, Zdroj:<<https://spap.leaf.sk/novinky/dosledky-uniku-mozgov-na-slovensko/>>

Šprocha, B., Vaňo, B., Bleha, B. (2019). *Kraje a okresy v demografickej perspektíve. Populačná prognóza do roku 2040*. INFOSTAT. Bratislava - VDC, Prir.F. UK. SAV Prognostický ústav. ISBN 978-80-89398-42-3

Štatistický úrad SR

Úrad pre dohľad na zdravotnou starostlivosťou - Centrálny register poistencov

Prílohy

Príloha A: Mestské časti Košíc - vývoj počtu obyvateľov

Vývoj počtu obyvateľov Košíc sa v 10-ročnom porovnaní zvýšil, avšak medziročne klesá. Väčšina mestských častí (18) zaznamenala v priebehu 10 rokov nárast obyvateľov, avšak mestské časti – sídlisko Ťahanovce, sídlisko KVP, Západ, Dargovských hrdinov a Nad Jazerom zaznamenalo pokles obyvateľov. Ide o pokles obyvateľov v najväčších mestských častiach. Najviac obyvateľov má v súčasnosti mestská časť Západ a najmenej mestská časť Džungľa. Tabuľka 7 zobrazuje porovnanie počtu obyvateľov (2010, 2020) v jednotlivých mestských častiach Košíc.

Tab. 22 Vývoj počtu obyvateľov mesta Košice (2010, 2020)

Okres	Mestská časť	Počet obyvateľov 2010		Počet obyvateľov 2020			Ženy		Muži	
		Počet	10-ročný rozdiel	Počet	% okresu	% mesta	Počet	%	Počet	%
Košice I.	Džungľa	591	154	745	1,10%	0,31%	368	49,40%	377	50,60%
	Kavečany	1 168	209	1 377	2,04%	0,58%	701	50,91%	676	49,09%
	Sever	19 599	553	20 152	29,89%	8,46%	10 630	52,75%	9 522	47,25%
	Staré mesto	20 341	520	20 861	30,94%	8,76%	10 985	52,66%	9 876	47,34%
	Sídlisko Ťahanovce	23 349	-1 601	21 748	32,26%	9,13%	11 282	51,88%	10 466	48,12%
	Ťahanovce	2 137	401	2 538	3,76%	1,07%	1 303	51,34%	1 235	48,66%
	Košice I. spolu	67 185	236	67 421			35 269	52,31%	32 152	47,69%
	Košice II.	Lorinčík	411	477	888	1,08%	0,37%	443	49,89%	445
Luník IX.		6 228	461	6 689	8,15%	2,81%	3 315	49,56%	3 374	50,44%
Myslava		2 037	503	2 540	3,09%	1,07%	1 315	51,77%	1 225	48,23%
Pereš		1 511	576	2 087	2,54%	0,88%	1 055	50,55%	1 032	49,45%
Poľov		1 105	112	1 217	1,48%	0,51%	612	50,29%	605	49,71%
Sídlisko KVP		24 726	-1 473	23 253	28,32%	9,76%	11 914	51,24%	11 339	48,76%
Šaca		5 407	625	6 032	7,35%	2,53%	3 067	50,85%	2 965	49,15%
Západ		39 410	-1	39 409	47,99%	16,55%	20 923	53,09%	18 486	46,91%
Košice II. spolu	80 835	1 280	82 115			42 644	51,93%	39 471	48,07%	
Košice III.	Dargovských hrdinov	26 955	-1 377	25 578	89,64%	10,74%	12 368	48,35%	13 210	51,65%
	Košická Nová Ves	2 647	310	2 957	10,36%	1,24%	1 490	50,39%	1 467	49,61%
	Košice III. spolu	29 602	-1 067	28 535		11,98%	13 858		14 677	
Košice IV. spolu	Barca	3 367	367	3 734	6,22%	1,57%	1 909	51,12%	1 825	48,88%
	Juh	22 094	478	22 572	37,58%	9,48%	12 108	53,64%	10 464	46,36%
	Krásna	4 083	2 018	6 101	10,16%	2,56%	3 019	49,48%	3 082	50,52%
	Nad jazerom	24 441	-226	24 215	40,31%	10,17%	12 598	52,03%	11 617	47,97%
	Šebastovce	645	113	758	1,26%	0,32%	397	52,37%	361	47,63%
	Vyšné opátske	1 634	1 053	2 687	4,47%	1,13%	1 349	50,20%	1 338	49,80%
	Košice IV. spolu	56 264	3 803	60 067			31 380	52,24%	28 687	47,76%
Spolu	Košice spolu	233 886	4 252	238 138			123 151	51,71%	114 987	48,29%

Zdroj: Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Príloha B: Mestské časti Košíc - vekové zloženie obyvateľov

Tab. 23 Mestské časti Košíc a vekové rozloženie obyvateľov

Mestská časť	Počet obyvateľov vo veku			Štruktúra v %			Priemerný vek
	0 - 14	15 - 64	65+	0 - 14	15 - 64	65+	
Džungľa	164	477	80	22,75	66,16	11,1	35,36
Kavečany	208	943	197	15,43	69,96	14,61	40,49
Sever	2 648	13 134	4 369	13,14	65,18	21,68	44,57
Sídliisko Ťahanovce	2 896	17 552	1 488	13,2	80,01	6,78	38,64
Staré Mesto	2 703	13 153	4 940	13	63,25	23,75	45,02
Ťahanovce	406	1 842	284	16,03	72,75	11,22	38,22
Lorinčík	174	534	103	21,45	65,84	12,7	37,03
Luník IX	2 127	4 282	187	32,25	64,92	2,84	26,08
Myslava	387	1 650	438	15,64	66,67	17,7	42,17
Pereš	330	1 401	330	16,01	67,98	16,01	41,36
Poľov	205	832	182	16,82	68,25	14,93	39,95
Sídliisko KVP	3 234	18 055	2 201	13,77	76,86	9,37	41,02
Šaca	1 009	4 245	715	16,9	71,12	11,98	37,79
Západ	5 229	25 581	8 848	13,19	64,5	22,31	44,33
Dargovskýc h hrdinov	3 660	17 500	4 644	14,18	67,82	18	42,23
Košická Nová Ves	461	1 918	504	15,99	66,53	17,48	40,81
Barca	552	2 491	713	14,7	66,32	18,98	42,82
Juh	2 799	13 857	6 036	12,33	61,07	26,6	46,12
Krásna	1 227	3 986	671	20,85	67,74	11,4	36,33
Nad jazerom	3 304	15 827	5 312	13,52	64,75	21,73	42,71
Šebastovce	124	506	115	16,64	67,92	15,44	39,91
Vyšné Opátske	495	1 731	397	18,87	65,99	15,14	39,21

Zdroj: Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie

Autori:

Žofia Sinčáková

Slavomír Bucher